

TALE

Tale til samråd E om underrapportering af ulykker og dårligt arbejdsmiljø i bygge- og anlægsbranchen

22. januar 2024

J.nr. 2023 - 8415

CAPA/AT

Det talte ord gælder.

Samrådsspørgsmål E

Vil ministeren redegøre for, hvordan den systematiske underrapportering af arbejdsulykker og et generelt fravær af et godt arbejdsmiljø i bygge- og anlægningsbranchen ikke har været kendt før, herunder hvilke initiativer ministeren vil igangsætte for at forbedre situationen og inden for hvilken tidshorisont? Der henvises til rapporten "Migrantarbejderes arbejdsmiljø og sikkerhed i bygge- og anlægningsbranchen" (2023) fra Aalborg Universitet.

Spørgsmålet er stillet af Karsen Hønge (SF) og Victoria Velasquez (EL).

Indledning

- Tak til Karsten Hønge og Victoria Velasquez for at indkalde til samråd om ulykker og arbejdsmiljø i bygge- og anlægsbranchen.
- Jeg vil gerne starte med at anerkende Aalborg Universitet for at sætte fokus på arbejdsvilkår på det danske arbejdsmarked. Også tak til 3F for at rejse den dagsorden.
- Social dumping er et emne, som optager mig, og som har en høj prioritet for regeringen.
- Vi har aldrig haft mere udenlandsk arbejdskraft, end vi har i dag. For 10 år siden var hver fjortende lønmodtager udenlandsk. I dag er det hver ottende.

- Det kan være en hjælp for arbejdsgiverne at rekruttere udefra, men der skal være styr på arbejdsvilkårene.
- Inden jeg går i gang med at svare på samrådspørgsmålet, vil jeg derfor også gerne sige klart og tydeligt: De forhold, der bliver beskrevet i rapporten, er fuldstændig uacceptable på det danske arbejdsmarked.
- I Danmark skal arbejdsmiljøet være i orden, og det er arbejdsgiverens ansvar at sørge for det. Det fremgår tydeligt af arbejdsmiljøloven.
- Det skal være sikkert at gå på arbejde, og man skal kunne regne med, at arbejdsgiveren tager sit ansvar seriøst.
- Det er derfor også afgørende, at arbejdsmarkedets parter er deres ansvar bevidst og sikrer, at den danske model også fungerer i brancher med megen udenlandsk arbejdskraft
- Som jeg også sagde på samrådet i november om arbejdsforhold i restaurationsbranchen, må dårligt arbejdsmiljø aldrig blive et konkurrenceparameter.

- Jeg vil starte med at adressere underrapporteringen af arbejdsulykker.

Vedr. underrapportering af arbejdsulykker

- Der spørges i samrådsspørgsmålet til, hvorfor systematisk underrapportering af arbejdsulykker ikke har været kendt før.
- Det er desværre ikke ny viden. Det er en kendt problemstilling, at der generelt på ulykkesområdet er et markant mørketal. Fx gennemførte Arbejdstilsynet en undersøgelse i 2017, som viste, at omkring 50 pct. af ulykkerne ikke bliver anmeldt.
- Og nu har vi så en rapport, som også peger på, at mange arbejdsulykker blandt udenlandske arbejdstagere i byggeriet ikke bliver anmeldt.
- Det er helt uacceptabelt.
- Vi har en arbejdsmiljølov, som meget klart siger, at arbejdsgiverne har ansvaret for at anmelde arbejdsulykker.
- Det ansvar forventer jeg selvfølgelig, at arbejdsgiverne lever op til. Men hvis det ikke sker, kan man også selv anmelde ulykken til Arbejdstilsynet. Det er der også en række årsager til, hvorfor det ikke altid er nemt.

- Hvis Arbejdstilsynet bliver opmærksomme på en arbejdsulykke, som ikke er anmeldt, kan Arbejdstilsynet give virksomheden et påbud om at anmelde ulykken. Hvis påbuddet ikke efterkommes, kan Arbejdstilsynet indstille til politiet, at virksomheden får en bøde.
- Arbejdsulykker er særligt prioriteret i arbejdsmiljøaftalen fra 2023, som både SF og Enhedslisten er en del af. Og i sommer fulgte vi i kredsen op med en handlingsplan mod arbejdsulykker.
- Med handlingsplanen skal Arbejdstilsynet blandt andet gennemføre en særlig helhedsorienteret indsats i bygge- og anlægsbranchen med aktiviteter, som bidrager til at styrke sikkerhedskulturen og forebygge ulykker.
- Så sent som i december mødtes vi også i forligskredsen for at fastlægge kommissoriet for den nye ekspertgruppe om arbejdsulykker. Ekspertgruppen skal undersøge udvalgte ulykker og anbefale, hvad man kan gøre for at forebygge alvorlige ulykker.
- Derudover har vi hjemmesiden Workplacedenmark, der giver information på flere sprog om arbejdsvilkår, sundhed, sikkerhed, skat og moms

i Danmark. Og i det hele taget er det her et fokusområde for de tilstedeværende ordførere og for mig som minister.

Vedr. skildringen af dårligt arbejdsmiljø

- I rapporten peges der også på eksempler på, at udenlandske arbejdstagere får de farligste opgaver, og at de arbejder under et højere pres.
- Rapporten peger også på, at flere udenlandske arbejdstagere oplever at få besked på at arbejde på skæve tidspunkter og at gemme sig i skurvoggen eller helt forlade byggepladsen, når Arbejdstilsynet fører tilsyn.
- Lad mig gentage – det er fuldstændig uacceptabelt. Lovgivningen er meget klar: Arbejdsgiveren har pligt til at sikre et ordentligt arbejdsmiljø for sine ansatte – uanset hvor de kommer fra.
- Det er desværre velkendt, at der er udfordringer med arbejdsmiljøet og en stor risiko for ulykker i bygge- og anlægsbranchen. Og Arbejdstilsynet oplever af og til, at arbejdet standser, eller at folk stikker af, når de kommer på tilsyn.
- Jeg har selv oplevet at være med på byggepladstilsyn med Arbejdstilsynet, Skattestyrelsen og

politiet, hvor flere forsøgte at stikke af i forbindelse med tilsynet.

- Hvis det sker, har Arbejdstilsynet mulighed for at komme på tilsyn igen, fx som en del af den fælles myndighedsindsats mod social dumping eller sammen med politiet. Det vil typisk være sådan, Arbejdstilsynet vil følge op i disse situationer.
- Arbejdstilsynet kommer også uanmeldt på tilsyn på byggepladser. Og de kommer på tilsyn på skæve tidspunkter, fx i weekender. Det gør det sværere for virksomhederne at skjule dårligt arbejdsmiljø.
- Fra min stol er jeg glad for, at vi med arbejdsmiljøaftalen har styrket den fælles myndighedsindsats med en historisk stor bevilling til arbejdsmiljøindsatsen og social dumping på 1,3 mia. kr. frem til 2026. Det er jo en indsats, som lige har haft ti års jubilæum, som jeg virkelig synes beviser sin berettigelse, og som vi politisk også var enige om at styrke endnu mere.
- Vi har også etableret et nyt indsatsteam mod social dumping på tværs af Arbejdstilsynet, Skattemyndighederne og politiet, som skal tage sig af særligt komplicerede og grove sager, hvor virksomheder bryder loven igen og igen.

- Og vi kommer også med en strategi og handlingsplan for indsatsen mod social dumping og arbejdslivskriminalitet, som vi blev enige om med arbejdsmiljøaftalen.
- Herudover vil jeg nævne et kommunikationsinitiativ, som Arbejdstilsynet gennemfører i februar. Initiativet hedder '*use your voice*', og skal oplyse særligt de udenlandske arbejdstagere om de muligheder, der ligger i den lokale arbejdsmiljøorganisation på de større byggepladser.
- Jeg forventer, at arbejdsmarkedets parter vil hjælpe med at fremme budskabet, så det bredes ud på arbejdspladserne.
- Jeg er glad for, at hele Folketinget med arbejdsmiljøaftalen fra sidste år bakker op om at sætte ind overfor social dumping og arbejdslivskriminalitet. Både fordi det viser, at det ikke længere i så høj grad er noget vi skændes om politisk, men at det er en erkendelse, at det her problem findes. Og at det er en erkendelse, at det også kræver noget politisk handling at sætte ind overfor det.
- Men jeg er også nødt til at slå fast, at myndighedsindsatsen hverken kan eller skal stå alene.

- Det er arbejdsgiverens ansvar at sikre et ordentligt arbejdsmiljø. Og arbejdsmarkedets parter har også et ansvar for at sætte ind over for de udfordringer, der er i branchen.
- Jeg vil derfor også bede Arbejdsmiljørådet om at drøfte, hvad parterne selv kan gøre ved de udfordringer, rapporten beskriver.
- I det hele taget er der her at gøre med et problem, som jeg mener er uacceptabelt på det danske arbejdsmarked i 2024. Jeg mener, vi politisk har et ansvar. Jeg mener, arbejdsgiverne har et ansvar. Jeg mener, vores parter sammen har et ansvar, fordi det er mennesker det handler om, og det handler også om, hvad vi accepterer at gøre til et konkurrenceparameter på det danske arbejdsmarked, og det her skal ikke accepteres.
- Tak for ordet.